

ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ ในชนบทไทย

सानิตย์ หนูนิล^๑ กนกนารา พวงประยงค์^๒

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในชนบทไทย เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคคลที่อยู่ในรุ่นประชากรวัย หรือเจนเอเรชันวาย (อายุตั้งแต่ 18 ถึง 37 ปี ณ พ.ศ. 2561) ที่อาศัยอยู่ในเขตชนบทของประเทศไทยซึ่งเป็นพื้นที่การปฏิบัติงานอาสาสมัครของนักศึกษาบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รุ่นที่ 49 จำนวน 393 ราย สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย คือ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบนำตัวแปรเข้าทั้งหมด ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในชนบทไทย ประกอบด้วย ปัจจัยด้านประชากร ได้แก่ ช่วงอายุ สถานภาพสมรส และระดับการศึกษาสูงสุด ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ความเพียงพอของรายได้ ปัจจัยด้านสังคมและการเมือง ได้แก่ การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรในชุมชน การได้รับผลกระทบจากนโยบายรัฐ และการได้รับผลกระทบจากแนวคิดการพัฒนาสมัยใหม่ ปัจจัยด้านข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ การใช้สื่อสังคมออนไลน์ โดยตัวแปรดังกล่าวรวมกันพยากรณ์รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในชนบทไทยได้ร้อยละ 31.5 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

คำสำคัญ รูปแบบการดำเนินชีวิต คนรุ่นใหม่ ชนบทไทย

^๑ วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ E-mail: sanit_tu45@hotmail.com

^๒ วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ E-mail: pkanokwara@yahoo.co.th

วันที่รับบทความ: 14 มกราคม 2562 วันที่แก้ไขบทความ: 7 เมษายน 2562 และวันตอบรับบทความ: 16 พฤษภาคม 2562

Factors Affecting Lifestyle of Young Generation in Thai Rural Society

Sanit Noonin^a Kanokwara Phuangprayong^b

Abstract

The purpose of this research aims to study the factors affecting the lifestyle of young generation in Thai rural society. This research is a quantitative study. Data were collected by questionnaires from 393 samples who are the young generation or Generation Y (18 to 37 years old in 2018) and lived in rural areas of Thailand, that were the communities in field- study areas of graduate volunteer students, batch#49, Thammasat University. The use of statistic to test the hypothesis was the multiple regression analysis (Enter Method). The results showed that the factors affecting the lifestyle of young generation in Thai rural society consisted of population factors including age, marital status and education level. Economic factors include income adequacy. Social and political factors include the membership of a group or organization in the community, affected by state policy and the impact of modern development. Information Factors include the use of social media. These variables could predict the lifestyle of young generation in Thai rural society at 31.5% at the .05 level of significance.

Keyword: Lifestyle, Young Generation, Thai Rural Society

^a Puey Ungphakorn School of Development Studies, Thammasat University, E-mail: sanit_tu45@hotmail.com

^b Puey Ungphakorn School of Development Studies, Thammasat University, E-mail: pkanokwara@yahoo.co.th

Received: 14 January 2019, Revised: 7 April 2019, Accepted: 16 May 2019

บทนำ

ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยตั้งแต่อดีตจวบจนปัจจุบันเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในมิติต่าง ๆ ที่กระทบทั้งในระดับสังคม ชุมชน ไปจนถึงระบบการผลิต การบริโภค ตลอดจนรูปแบบการดำเนินชีวิตประจำวันของปัจเจกบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมิติของสังคมชนบทไทย ที่กล่าวได้ว่า มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัดทั้งในด้านระบบสาธารณสุขโรค และโครงสร้างพื้นฐานที่สอดคล้องกับความเป็นสังคมสมัยใหม่มากขึ้น รวมไปถึงความสามารถในการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยี และปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีพของบุคคล ทำให้นิยามของชนบทไทยในปัจจุบันได้รับการอธิบายเพิ่มเติมผ่านความทันสมัย เช่น การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ การเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ต การใช้คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล การมีเครื่องทำน้ำอุ่น และมีโทรทัศน์ติดสัญญาณดาวเทียม ตลอดจนการมีโอกาสและทางเลือกที่มากขึ้นในการเข้าถึงแหล่งอาชีพอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการทำไร่ทำนา เกิดการแปรเปลี่ยนของระบบการผลิตแบบพอยังชีพไปเป็นการผลิตในเชิงพาณิชย์ เกิดการทำเกษตรอินทรีย์ เกษตรพันธสัญญา การแปรรูปและการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตร การรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และการก้าวไปสู่การเป็นสังคมผู้ประกอบการ เป็นต้น ทำให้โฉมหน้าชนบทไทยในยุคปัจจุบันเป็นสังคมที่ผสมผสานระหว่างความเป็นสังคมสมัยใหม่ (Modern Society) และการเป็นสังคมแบบดั้งเดิม (Traditional Society) ซึ่งยังคงไว้ในบางมิติที่แตกต่างกับสังคมเมืองชนบทไทยสมัยใหม่จึงไม่ได้มีลักษณะเป็นปฏิภาคย์กับสังคมเมืองอย่างสิ้นเชิงเหมือนดังวาทกรรมในอดีตอีกต่อไป (Sattayanurak, 2013; Ativanichayapong, 2014; Ativanichayapong, Raluk, and Sea-Jang, 2014; Podhisita, 2012)

จากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตและให้ความสนใจกับ “รูปแบบการดำเนินชีวิต (Lifestyle)” ของ “คนรุ่นใหม่” หรือคนรุ่นเจนเอเรชั่นวัยที่อาศัยอยู่ในชนบทไทยซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศ ว่ามีปัจจัยใดที่ส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของกลุ่มคนดังกล่าว ซึ่งงานวิจัยส่วนใหญ่ชี้ให้เห็นว่า คนรุ่นเจนเอเรชั่นวัยมีรูปแบบการดำเนินชีวิตแตกต่างไปจากคนรุ่นพ่อแม่ ทั้งแนวคิด ค่านิยม และพฤติกรรมที่ไม่เหมือนกับคนรุ่นก่อน ไม่ว่าจะเป็นลักษณะการดำเนินชีวิต การบริโภค การเลือกอาชีพ การเลือกสถานที่ทำงาน การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เป็นต้น เนื่องจากคนกลุ่มนี้เติบโตมาในยุคที่เต็มไปด้วยความคิดสร้างสรรค์ พรั่งพร้อมด้วยความทันสมัยของเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และเป็นยุคที่เศรษฐกิจกำลังเฟื่องฟู (Meier, Austin, and Corcker, 2010; Sigman, 2009; Terjesen, Vinnicombe, and Freeman, 2006) นอกจากนี้ จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการดำเนินชีวิต พบว่า ยังมีปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของบุคคล ได้แก่ ปัจจัยด้านประชากร ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคมและการเมือง และปัจจัยด้านข้อมูลข่าวสาร

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งที่จะค้นหาและยืนยันว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในชนบทไทย โดยเลือกใช้พื้นที่การปฏิบัติงานอาสาสมัครของบัณฑิตอาสาสมัคร

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รุ่นที่ 49 ครอบคลุมทั้ง 4 ภูมิภาคของประเทศไทยเป็นแหล่งข้อมูลและกรณีศึกษาเพื่อแสวงหาคำถามรู้ในเรื่องดังกล่าว

ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในเชิงวิชาการในการสร้างองค์ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในชนบทไทย โดยเฉพาะประเด็นด้านปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในชนบทไทยได้อย่างถูกต้องบนพื้นฐานของการศึกษาเชิงประจักษ์ อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ในเชิงนโยบายต่อการนำผลการวิจัยไปศึกษาต่อยอดหรือประยุกต์ใช้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ เช่น การศึกษาด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ประชากรศาสตร์ และการพัฒนาชุมชนร่วมสมัยอีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในชนบทไทย

การทบทวนวรรณกรรม สมมติฐาน และกรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต

คำว่า “รูปแบบการดำเนินชีวิต (Lifestyle)” มีหลายคำที่ให้ความหมายใกล้เคียงหรืออาจใช้แทนกันได้ เช่น วิถีชีวิต วิธีการดำเนินชีวิต การดำรงชีวิต หรือแบบแผนการใช้ชีวิต เป็นต้น ซึ่งมีนักวิชาการได้อธิบายความหมายของรูปแบบการดำเนินชีวิตไว้ค่อนข้างหลากหลาย โดยสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

Evans, Jamal and Foxall (2009) อธิบายว่า รูปแบบการดำเนินชีวิต คือ สิ่งที่สะท้อนมาจากรูปแบบของกิจกรรม (Activities) ความสนใจ (Interests) และความคิดเห็น (Opinions) โดยรูปแบบการดำเนินชีวิตมีความสำคัญในการสะท้อนความคิด และพฤติกรรมความเป็นตัวตนของบุคคลนั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ Hoyer and MacInnin (2010) ที่กล่าวว่า รูปแบบการดำเนินชีวิต คือ การแสดงออกของพฤติกรรมที่เป็นจริงของบุคคล ซึ่งสะท้อนออกมาในรูปแบบของการทำกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็น เช่นเดียวกับ Hawkins and Mothersbaugh (2013) และ Schiffman and Wisenblit (2015) ที่ให้คำนิยามไว้อย่างใกล้เคียงกันว่า รูปแบบการดำเนินชีวิต คือ การแสดงให้เห็นว่าบุคคลใช้ชีวิตอย่างไร โดยจะแสดงออกมาในรูปแบบของการใช้เวลาในการทำกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็น ส่วน Solomon (2015) อธิบายว่า รูปแบบการดำเนินชีวิต หมายถึง รูปแบบที่สะท้อนได้จากการใช้เวลา และการใช้จ่ายของแต่ละบุคคล

จากความหมายต่าง ๆ ที่นักวิชาการได้อธิบายถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตดังที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่า รูปแบบการดำเนินชีวิต หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกผ่านการใช้เวลาในการทำกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็น ซึ่งในแต่ละบุคคลหรือกลุ่มคนจะมีรายละเอียดของรูปแบบในการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของปัจจัยต่าง ๆ ตามแต่บริบทของสภาพแวดล้อมที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลนั้นอาศัยอยู่

สำหรับวิธีการวัดรูปแบบการดำเนินชีวิตที่นิยมใช้กันมาก คือ การวัดรูปแบบการดำเนินชีวิตโดยใช้วิธีวัดแบบ AIOs ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ลักษณะทางจิตวิทยา (Psychographics Analysis) ผ่านการใช้เวลาในการทำกิจกรรม (Activities) ต่าง ๆ ของบุคคล การให้ความสนใจ (Interests) กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวของบุคคล และความคิดเห็น (Opinions) ที่มีต่อตนเองและสิ่งแวดล้อมรอบข้างของบุคคล ซึ่ง Plummer (1974) ได้แบ่งมิติของรูปแบบการดำเนินชีวิตตามลักษณะของ AIOs โดยมีรายละเอียดดัง ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 มิติของรูปแบบการดำเนินชีวิตตามแนวคิด AIOs

กิจกรรม (Activities)	ความสนใจ (Interests)	ความคิดเห็น (Opinions)
งาน หรือ การทำงาน	ครอบครัว	เกี่ยวกับตนเอง
งานอดิเรก	บ้าน	ประเด็นทางสังคม
เหตุการณ์ หรือ กิจกรรมทางสังคม	งาน หรือ อาชีพ	การเมือง
การพักผ่อน	ชุมชน	อาชีพ หรือ ธุรกิจ
ความบันเทิง	การพักผ่อน หรือ นันทนาการ	เศรษฐกิจ
การเป็นสมาชิกกลุ่ม หรือ ชมรม	แฟชั่น หรือ การตามกระแสนิยม	การศึกษา
การเข้าร่วมกับชุมชน	อาหาร และ สุขภาพ	การบริโภค และ ผลิตภัณฑ์
การจับจ่ายใช้สอย	สื่อ	อนาคต
การเล่นกีฬา	การประสบความสำเร็จ	วัฒนธรรม

ที่มา: ปรับจาก Plummer (1974)

แนวคิดเกี่ยวกับรุ่นประชากรวาย หรือ เจเนอเรชันวาย

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดประชากรในการศึกษา คือ คนรุ่นใหม่ โดยเลือกศึกษาจากรุ่นประชากรวาย หรือเจเนอเรชันวาย (Generation Y) ซึ่งประชากรรุ่นดังกล่าวเป็นบุตรโดยตรงของประชากรรุ่นเบบี้-บูมเมอร์ และเป็นผู้ที่เกิดตั้งแต่ พ.ศ. 2524 ถึง พ.ศ. 2543 (ค.ศ.1981 - 2000) (Lynn-Nelson, 2007; Van Meter, Grisaffe, Chonko, and Roberts, 2012) ซึ่งเป็นยุคสมัยแห่งความคิดสร้างสรรค์ ความเป็นอิสระ และความทันสมัยของเทคโนโลยี โดยพัฒนาสืบเนื่องมาจากยุคเจเนอเรชันเอกซ์ คนรุ่นวัยนี้มักเกิดอยู่ในครอบครัวที่พ่อแม่มีรายได้และเติบโตมาในยุคที่เศรษฐกิจกำลังเฟื่องฟู มีความพร้อมทางด้านร่างกายและความมั่นคงของชีวิต เนื่องจากมีพ่อแม่คอยช่วยเหลือสนับสนุนอยู่ตลอดเวลาทั้งทางด้านการเงิน การศึกษา หรือทุกเรื่องที่ต้องการ จึงทำให้เจเนอเรชันวาย มีความคาดหวัง และเชื่อมั่นสูงในด้านความสามารถของตนเองที่จะประสบความสำเร็จ คนในรุ่นวัยนี้จึงมีแนวคิด ค่านิยม และพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากคนรุ่นก่อน ทั้งในด้านลักษณะในการดำเนินชีวิต การบริโภค การเลือกอาชีพ การเลือกสถานที่ทำงาน การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การตัดสินใจมีครอบครัวหรือมีบุตร รวมไปถึงการมีลักษณะของความเป็นปัจเจกสูง มีอิสระในการดำเนินชีวิต ต้องการงานที่มีความยืดหยุ่นในเรื่องของเวลา และต้องการมีเวลาให้กับกิจกรรมหรือสิ่งที่ตนเอง

สนใจ มีความสุขจากการได้ใช้ชีวิตแบบสมดุล (Work-life Balance) และชอบทำงานเป็นหมู่คณะแม้จะเป็นหมู่คณะที่มีความแตกต่าง (Meier, Austin, and Corcker, 2010; Sigman, A., 2009; Terjesen, Vinnicombe, and Freeman, 2006)

จากลักษณะเฉพาะของรุ่นประชากรเจนเอเรชั่นวายดังที่กล่าวมาข้างต้น สอดคล้องกับทฤษฎีของ Himmel (2008) ที่กล่าวว่า ประชากรรุ่นเจนเอเรชั่นวายทั้งที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย หรือวัยทำงานตอนต้น มักให้ความสนใจและหมกมุ่นอยู่กับตนเอง คำนึงถึงภาพลักษณ์อยู่ตลอดเวลา รักอิสระ และมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับ Dickey and Sullivan (2007) ที่กล่าวว่า เจเนอเรชั่นวายสนใจการติดต่อสื่อสาร และต้องการเข้าไปอยู่ในเครือข่ายทางสังคม ชอบที่จะได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน นอกจากนี้ ยังเป็นผู้ที่มีจิตใจเปิดกว้างยอมรับความเปลี่ยนแปลง มองโลกในแง่ดี มีแรงกระตุ้นที่มุ่งสู่ความสำเร็จ

กล่าวโดยสรุป การเติบโตมาในแต่ละช่วงเวลาและยุคสมัยที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ในแต่ละเจนเอเรชั่นมีลักษณะนิสัยที่ไม่เหมือนกัน เช่น ประชากรรุ่นเบบี้บูมเมอร์ ที่เกิดมาในยุคที่สงครามโลกเพิ่งจบสิ้นลง สังคมอยู่ในยุคก่อร่างสร้างตัว คนในรุ่นวัยนี้จึงมีนิสัยสู้งาน อดทน ทุ่มเทกับการทำงาน ซึ่งแตกต่างกับประชากรรุ่นเจนเอเรชั่นเอกซ์ และเจนเอเรชั่นวายที่เกิดมาในยุคที่เศรษฐกิจกลับมารุ่งเรืองแล้ว จึงรักความสบาย และให้ความสำคัญกับการทำงานในมิติที่หลากหลายและท้าทายมากขึ้น เช่น การได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ หรือการทำงานที่มีอิสระ อยากเป็นเจ้านายตนเอง และมีทัศนคติต่อความสำเร็จในชีวิตว่า คือ การได้ทำตามอุดมคติที่ตนเองต้องการ ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้มีผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสังคมในด้านต่าง ๆ อีกทั้งยังส่งผลต่อผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ

แนวคิดเกี่ยวกับชนบทไทย

“ชนบท (Rural)” หมายถึง พื้นที่ที่อยู่นอกเขตตัวเมืองหรือพ้นจากเมืองหลวงออกไป มีประชากรที่เลี้ยงชีพด้วยการทำเกษตรกรรม การปศุสัตว์ หรือการประมง เป็นสำคัญ มีระเบียบสังคมที่สอดคล้องกับลักษณะชุมชนแบบหมู่บ้าน ชาวชนบทมีวิถีในการดำเนินชีวิตที่พึ่งพิงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ผูกพันกับความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ โขกลาง หรือสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ รวมถึงมีความยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีและมีการพึ่งพาวาอาศัยซึ่งกันและกัน ทั้งนี้ชนบทแต่ละแห่งย่อมมีความแตกต่างกันไปตามบริบทสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่นั้น ๆ

อย่างไรก็ดีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมสู่ความทันสมัย ทำให้การนิยามความหมายของสังคมชนบทไทยในยุคปัจจุบันเป็นที่เห็นพ้องต้องกันของทั้งนักวิชาการตะวันตกและนักวิชาการไทยว่าเป็นเรื่องยากต่อการให้คำจำกัดความ (Ativanichayapong, et al., 2014) และจะต้องพิจารณาให้ลึกซึ้งมากกว่าเขตการปกครองและสภาพทางภูมิศาสตร์หรือความจำกัดของโอกาสในการประกอบอาชีพเพราะสังคมชนบทไทยในปัจจุบันได้เข้าสู่กระบวนการเปลี่ยนผ่านสู่สังคมชนบทยุคใหม่ที่รับเอาความทันสมัยของระบบการผลิต ตลาด การค้า การบริโภค เทคโนโลยีการสื่อสาร แนวคิดการพัฒนาและนโยบายจากภาครัฐเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิต จนกล่าวได้ว่า การใช้ชีวิตในสังคมชนบทไทยสมัยใหม่มีลักษณะที่ใกล้เคียงกับสังคมเมือง แต่อาจมีเพียงบางประเด็น เช่น วัฒนธรรม หรือประเพณีต่าง ๆ ที่ยังรักษาไว้ให้คงเดิมภายใต้บริบทความเป็นสมัยใหม่นั้น

ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิต

รูปแบบการดำเนินชีวิตต่าง ๆ ของบุคคลย่อมได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยที่แตกต่างกันตามแต่สถานะและลักษณะของประชากร รวมไปถึงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ โดย Smithikrai (2010) กล่าวว่ารูปแบบการดำเนินชีวิตนั้นได้รับอิทธิพลจากทั้งปัจจัยด้านจิตวิทยา เช่น แรงจูงใจ บุคลิกภาพ ค่านิยม การเรียนรู้ และปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม เช่น ครอบครัว และลำดับชั้นทางสังคม สอดคล้องกับ Blackwell, Miniard and Engel (2012) ที่กล่าวว่า รูปแบบการดำเนินชีวิตของบุคคลนั้นได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยต่าง ๆ ทั้งปัจจัยทางด้านลักษณะส่วนบุคคลที่หลากหลาย สภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ค่านิยม รวมถึงบุคลิกภาพส่วนบุคคล ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับ Hawkins and Mothersbaugh (2013) ที่สรุปถึงปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตว่า เกิดจากหลากหลายปัจจัย เช่น ลักษณะทางประชากร วัฒนธรรมย่อย ลำดับชั้นทางสังคม แรงจูงใจ บุคลิกภาพ เป็นต้น เช่นเดียวกับ Solomon (2015) ที่กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิต ว่าประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ เช่น ชนชั้นทางสังคมฐานะทางสังคม และขนาดของครอบครัว เป็นต้น

นอกจากนี้ จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลรูปแบบการดำเนินชีวิต มีข้อค้นพบดังนี้ Chalermmeeprasert (2007) ทำการศึกษาอิทธิพลของสื่อวิทยุโทรทัศน์ที่ทำให้ประชาชนตำบลท่าขอนยางเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตไปจากเดิม: อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า สื่อวิทยุโทรทัศน์ส่งผลให้ประชาชนตำบลท่าขอนยางเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตด้านวัฒนธรรมในการแต่งกาย ซึ่งพบว่าปัจจุบันชาวภูมิจึงมีการแต่งกายตามแฟชั่นทั่วไป คือ สวมเสื้อและกางเกงที่ทันสมัยแทนการนุ่งผ้าซิ่นหรือผ้าถุงเหมือนในอดีต โดยลอกเลียนแบบมาจากดารานักร้องที่มีชื่อเสียง นอกจากนี้ ยังพบว่าอิทธิพลของสื่อวิทยุโทรทัศน์เข้ามามีบทบาทในชุมชนเป็นอย่างมาก โดยผู้นำชุมชนได้นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในชุมชน เช่น การเผยแพร่ข่าวสารทางสื่อวิทยุ โทรศัพท์มือถือและคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นที่นิยมกันมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นและวัยทำงาน

เมื่อพิจารณาวิถีการดำเนินชีวิตของคนชนบทสมัยใหม่ในมิติของวัฒนธรรมการศึกษาเรื่องการดำรงอยู่และการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชาวไร่บ้านปากำ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่านของ Ratanavilaisakul and Maliphan (2008) ชี้ให้เห็นว่า ชาวไร่บ้านปากำเป็นกลุ่มชนที่มีอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ที่โดดเด่นกลุ่มหนึ่งในจังหวัดน่าน โดยมีวิถีชีวิตแบบพึ่งพิงธรรมชาติ เนื่องจากมีวัฒนธรรมประเพณีเป็นของตนเองด้วยการสืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง ปัจจุบันชาวไร่บ้านปากำยังคงมีวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม โดยวิถีชีวิตที่ยังคงดำรงอยู่ ได้แก่ ลักษณะบ้านเรือน ความเชื่อเรื่องการนับถือผี ประเพณีต่าง ๆ เช่น ประเพณีการแต่งงาน การสืบทอดสายตระกูลข้างแม่ ส่วนวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป ได้แก่ ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ลักษณะการแต่งกาย การบริโภค และเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลให้วิถีชีวิตของชาวไร่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต คือ การปฏิสัมพันธ์กับสังคมภายนอกมากขึ้นรวมถึงนโยบายของภาครัฐด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตในกลุ่มชาติพันธุ์

การศึกษาข้างต้นเป็นไปในทิศทางเดียวกับการศึกษาการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชาวไทยเผ่ากะเหรี่ยงบ้านตุงลอย ตำบลอ่อมก้อย อำเภอบ่อแก้ว จังหวัดเชียงใหม่ของ Kantha (2008) ที่พบว่า วิถีชีวิต

ของชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยงมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก โดยมีผลมาจาก 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายใน ได้แก่ การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร ความต้องการเป็นคนไทย ลักษณะทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมที่ใกล้ชิดกับคนไทย ความต้องการด้านวัตถุของชุมชน และปัจจัยภายนอก ได้แก่ การพัฒนาของรัฐ การพัฒนาจากบุคคลหรือองค์กรอิสระ ส่วนกระบวนการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตนั้นเกิดจากสมาชิกในชุมชนมีพฤติกรรมหรือเกิดการยอมรับ การปฏิบัติเกี่ยวกับด้านการขัดเกลาทางสังคม การลอกเลียนแบบ การมีค่านิยมแบบใหม่ และการหยิบยืมวัฒนธรรมจากสังคมภายนอกเข้ามาใช้ในชีวิตประจำวันของตน สอดคล้องกับการศึกษาเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีต่อวิถีชีวิตชนเผ่าละว้าหมู่ที่ 11 ตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอนของ Sumungkalo (2017) ที่พบว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมมีผลต่อวิถีชีวิตของชนเผ่าละว้า ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ส่งผลอย่างมากมาจาก 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายใน ได้แก่ การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร ลักษณะครอบครัวและที่อยู่อาศัย ความต้องการทางด้านวัตถุ การยอมรับประเพณีและวัฒนธรรมใหม่ ๆ วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป ความเชื่อ ประเพณีและวัฒนธรรม และปัจจัยภายนอก ได้แก่ การพัฒนาของภาครัฐ การจัดการศึกษา เศรษฐกิจ และความเจริญทางด้านเทคโนโลยีจากภายนอก

นอกจากนี้ Masae and Phaophoo (n.d.) ยังชี้ให้เห็นถึงบทบาทของนโยบายการพัฒนาประเทศที่มีผลต่อการพัฒนาชุมชนและวิถีชาวชนบทไทย ผ่านการศึกษาเรื่องนโยบายสาธารณะกับการพัฒนาชุมชน และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ โดยพบว่า นโยบายที่ผ่านมาตั้งแต่แผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 1 จนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 ให้ความสำคัญกับการสร้างความเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหลัก ในขณะที่การพัฒนาชุมชนและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในชนบทไม่ได้รับการใส่ใจเท่าที่ควร ส่งผลให้ชุมชนและทรัพยากรธรรมชาติอ่อนแอลงและพึ่งตนเองได้น้อย แต่ในช่วงหลังจากนั้นได้มีการเน้นเรื่องการพัฒนาชนบทและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น มีการบูรณาการกิจกรรมการดำรงชีพกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเข้าไว้ด้วยกันอย่างเหมาะสม และเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนและประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาชุมชน ผนวกกับชุมชนชนบทมีการปรับตัวตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่คำนึงถึงความพอดีและการพึ่งตนเองก่อน ส่งผลให้ชุมชนชนบทไทยได้รับการพัฒนาที่สอดคล้องไปกับวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นมากขึ้น

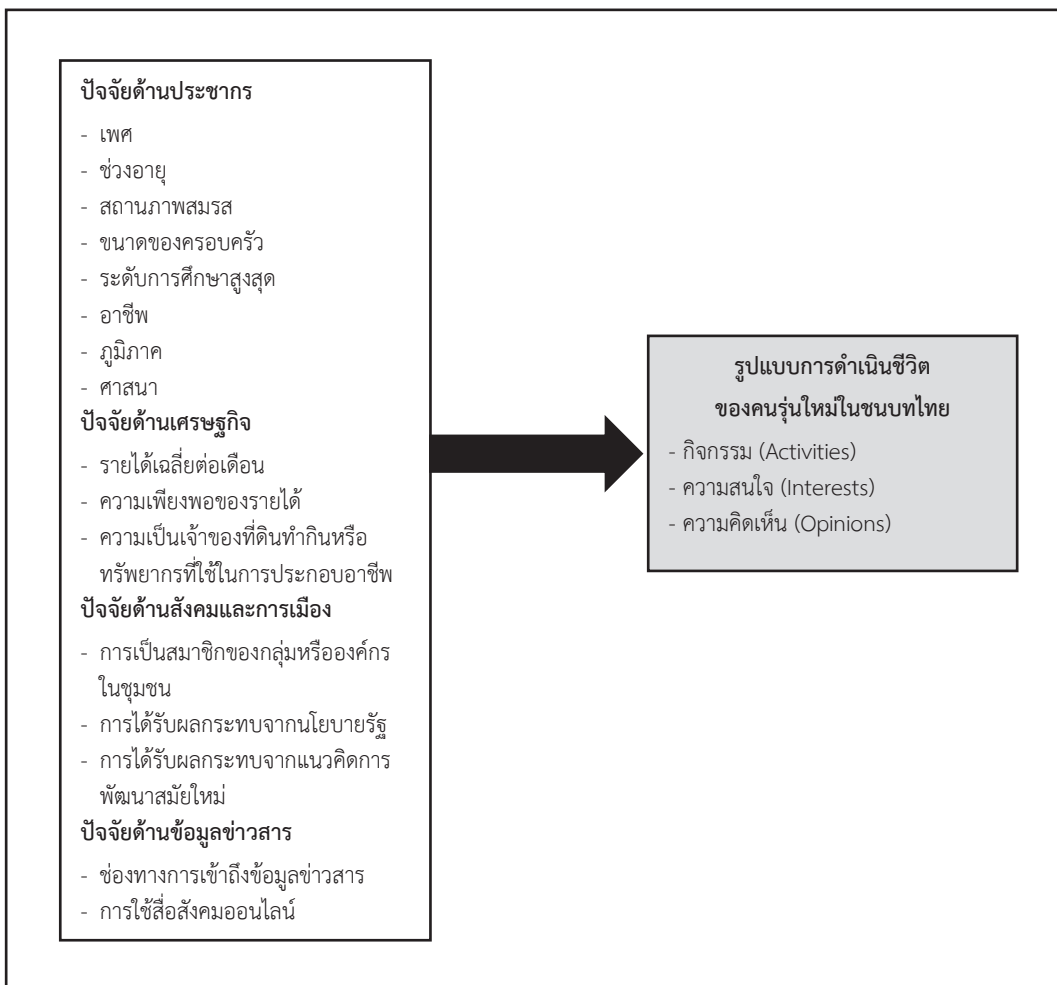
ส่วนการศึกษาเรื่องผู้หญิงในสังคมชนบท: การศึกษาเชิงประวัติศาสตร์บริเวณคาบสมุทรมุทสทิงพระ จังหวัดสงขลา พ.ศ. 2504 - 2550 ของ Saksoong (2014) แสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงในสังคมชนบทในอดีตมีวิถีชีวิตที่เรียบง่ายและอยู่ภายใต้จารีตประเพณีที่เป็นบรรทัดฐานสังคมอย่างเคร่งครัด กล่าวคือ ผู้หญิงต้องอยู่ในฐานะเมีย แม่ และลูกสาวที่ดี มีบทบาทในครัวเรือนเป็นหลัก ต่อมาเนื่องจากสังคมชนบทได้รับผลกระทบจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจแบบทุนนิยม และการเข้ามาของวัฒนธรรมเชิงวัตถุจากการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติของรัฐ ทำให้ฐานะของผู้หญิงได้รับผลกระทบอย่างต่อเนื่อง และก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวเพื่อปรับเปลี่ยนบทบาทหลายด้าน ได้แก่ บทบาทในครอบครัว กิจกรรมทางสังคม รวมทั้งบทบาททางเศรษฐกิจ กล่าวคือ จากเดิมที่ผู้หญิงมีบทบาทหลักในครัวเรือนก็ได้เริ่มมีบทบาททางสังคมภายนอกมากขึ้น เช่น การปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอกด้วยกิจกรรมทางการค้า

จากกรณีวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องดังกล่าว พบว่า มีปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิต โดยผู้วิจัยได้สรุปปัจจัยสำคัญเพื่อกำหนดเป็นตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ปัจจัยด้าน

ประชากร (เพศ ช่วงอายุ สถานภาพสมรส ขนาดของครอบครัว ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ ภูมิภาค และศาสนา) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ความเพียงพอของรายได้ และความเป็นเจ้าของที่ดินทำกินหรือทรัพยากรที่ใช้ในการประกอบอาชีพ) ปัจจัยด้านสังคมและการเมือง (การเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรในชุมชน การได้รับผลกระทบจากนโยบายรัฐ และการได้รับผลกระทบจากแนวคิดการพัฒนาสมัยใหม่) และปัจจัยด้านข้อมูลข่าวสาร (ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้สื่อสังคมออนไลน์)

ดังนั้น จึงได้กำหนดเป็นสมมติฐานหลักในการวิจัย คือ **ปัจจัยด้านประชากร ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคมและการเมือง และปัจจัยด้านข้อมูลข่าวสารมีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในชนบทไทย** และสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคคลที่อยู่ในรุ่นประชากรวัย หรือ เจเนอเรชันวัย ณ พ.ศ. 2561 โดยมีอายุตั้งแต่ 18 ถึง 37 ปี และอาศัยอยู่ในเขตชนบทของประเทศไทยซึ่งเป็นพื้นที่การปฏิบัติงานอาสาสมัครของนักศึกษาบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รุ่นที่ 49 ใช้การเลือกตัวอย่างพื้นที่ การศึกษาแบบเฉพาะเจาะจง ซึ่งพิจารณาจากความเหมาะสมของพื้นที่และความสมบูรณ์ของข้อมูลขนาดประชากรในการศึกษาวิจัย โดยได้พื้นที่การศึกษาระดับตำบล จำนวนทั้งสิ้น 8 ตำบล จาก 8 จังหวัด จากนั้นจึงคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบทราบจำนวนประชากร โดยใช้สูตรของ Yamane (1967) และหลังจากทราบขนาดกลุ่มตัวอย่างแล้วผู้วิจัยจึงได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญเพื่อให้ได้ตัวอย่างครบตามที่คำนวณไว้ ทั้ง 8 พื้นที่ โดยมีรายละเอียดการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยแบ่งตามพื้นที่ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

พื้นที่	จำนวนประชากร อายุ 18 ถึง 37 ปี ณ พ.ศ. 2561 (ราย)	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (ราย)
ตำบลแม่ต๋อน อำเภอสี จังหวัดลำพูน	2,018	36
ตำบลทุ่งช้าง อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน	1,103	19
ตำบลท่าผาป้อม อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน	1,287	23
ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง	3,099	55
ตำบลเชียงเพ็ง อำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร	1,005	18
ตำบลหนองยายทิพย์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์	1,304	23
ตำบลอู่จวน อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร	3,396	60
ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช	9,048	159
		22,260
รวม	N = 22,260	$1 + 22,260(0.05)^2$ n = 393

เครื่องมือและการทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม มี 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านประชากร และ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต โดยข้อคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิตผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้กรอบแนวคิด AIOs มาเป็นแนวทางในการกำหนดข้อคำถามการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ด้านกิจกรรม (Activities) ด้านความสนใจ (Interests) และด้านความคิดเห็น (Opinions) (Plummer, 1974) มีขั้นตอนในการทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1) การทดสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อความกับวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดการวิจัย ตลอดจนนิยามศัพท์เฉพาะของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความมีค่าอยู่ระหว่าง .60-1.00 ซึ่งมีค่ามากกว่า .50 ถือเป็นค่าที่ยอมรับได้ (Rovinelli and Hambleton, 1976) และ 2) การตรวจสอบความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1970) พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .867 ซึ่งมีค่ามากกว่า .70 ถือเป็นค่าที่ยอมรับได้ (Hair, Black, Babin and Anderson 2006)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย คือ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แบบนำตัวแปรเข้าทั้งหมด

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย จำนวน 153 คน (ร้อยละ 38.90) และเพศหญิง จำนวน 240 คน (ร้อยละ 61.10) ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 18-22 ปี (ร้อยละ 39.20) และมีสถานภาพโสด (ร้อยละ 64.60) มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวโดยเฉลี่ย 5 คน ต่อครอบครัว ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้ (ร้อยละ 48.10) รองลงมา คือ ภาคเหนือ (ร้อยละ 19.30) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 19.10) และภาคกลาง (ร้อยละ 13.50) ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 61.60) รองลงมา คือ ศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 30.50) และศาสนาคริสต์ (ร้อยละ 7.40) ส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 32.80) และรองลงมาในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือระดับ ปวช. (ร้อยละ 31.80) ส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นนักเรียนนักศึกษา (ร้อยละ 27.70) รองลงมา คือ รับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 18.30) และประกอบธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 13.50) ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001-10,000 บาท (ร้อยละ 37.70) รองลงมา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท (ร้อยละ 30.50)

รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในชนบทไทย

จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีรูปแบบการดำเนินชีวิตทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรม ด้านความสนใจ และด้านความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยรูปแบบการดำเนินชีวิตในแต่ละด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 5 อันดับแรก มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ด้านกิจกรรม ได้แก่ 1) ใช้เวลาว่างอยู่กับครอบครัวหรือญาติพี่น้อง ($\bar{X} = 3.96$, S.D.= 1.03) 2) เข้าร่วมกิจกรรมหรือพิธีกรรมทางศาสนา ($\bar{X} = 3.95$, S.D.= 1.05) 3) เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับงานประเพณีและวันสำคัญทางศาสนา ($\bar{X} = 3.95$, S.D.= 1.05) 4) การใช้สื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟสบุ๊ก

ไลน์ ทวิตเตอร์ อินสตาแกรม เป็นต้น ($\bar{X} = 3.93$, S.D.= 1.25) และ 5) พักผ่อนอยู่บ้านในวันหยุด ($\bar{X} = 3.88$, S.D.= 1.11)

ด้านความสนใจ ได้แก่ 1) ให้ความสำคัญกับครอบครัวเป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 4.61$, S.D.= .70) 2) สนใจการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายและพอเพียง ($\bar{X} = 4.40$, S.D.= .83) 3) ชื่นชอบบรรยากาศของบ้านที่มีความเป็นธรรมชาติ ($\bar{X} = 4.29$, S.D.= .93) 4) เลือกว่าจะปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับครอบครัวเป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 4.26$, S.D.= .93) และ 5) ตั้งใจเรียนหรือทำงานไม่กัลังงานหนัก ($\bar{X} = 4.26$, S.D.= .94)

ด้านความคิดเห็น ได้แก่ 1) คิดว่าการดูแลบุพการีด้วยการตอบแทนด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งเป็นหน้าที่ของลูกที่ดี ($\bar{X} = 4.55$, S.D.= .81) 2) คิดว่าครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่สำคัญที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D.= .74) 3) คิดว่าเราควรเคารพความแตกต่างทางด้าน เชื้อชาติ ศาสนา และอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ($\bar{X} = 4.49$, S.D.= .79) 4) คิดว่ามีความสุขและพอใจกับชีวิตที่เป็นอยู่ในทุกวันนี้ ($\bar{X} = 4.46$, S.D.= .81) และ 5) คิดว่าการเคารพกฎระเบียบ

บของสังคมเป็นสิ่งที่ทุกคนควรกระทำ ($\bar{X} = 4.38$, S.D.= .74)

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

จากการศึกษา พบว่า ค่าสัมบูรณ์ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งหมดมีค่า ระหว่าง .001 ถึง .499 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า .90 ดังนั้น ผลลัพธ์จากการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษามีค่าไม่สูงเกินปกติ (Hair, Black, Babin and Anderson 2006) สามารถยืนยันได้ว่าการศึกษาคั้งนี้จะไม่เกิดปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุและสามารถใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณได้ มีรายละเอียดการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปร	Y	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	X ₁₅	X ₁₆
Y	1	-.105	-.113	-.001	.016	-.139	-.243	.257	-.085	.11	-.144	.154	.209	.304	.071	.21	.326
X ₁		1	.015	.062	.012	.166	.164	-.018	.115	-.002	.11	-.041	-.152	-.148	.068	.033	.049
X ₂			1	.611	-.001	-.109	.011	-.054	.148	.387	.251	.136	.132	.088	.046	-.008	-.354
X ₃				1	.042	-.038	.041	-.163	-.05	.216	.152	.161	.125	.055	.076	-.123	-.322
X ₄					1	-.066	.156	-.032	-.008	.011	.01	.014	.114	.046	-.011	-.006	-.026
X ₅						1	.26	-.127	-.01	.088	-.043	.006	-.159	-.094	-.071	-.099	.017
X ₆							1	-.246	.004	-.11	.078	-.092	-.003	-.108	-.14	-.222	-.236
X ₇								1	.091	.254	-.099	.056	.015	.049	-.033	.155	.346
X ₈									1	.153	.074	-.173	-.128	.005	.061	.091	.067
X ₉										1	-.042	.263	.203	.07	-.002	.087	-.008
X ₁₀											1	-.093	-.037	.172	-.022	-.033	-.139
X ₁₁												1	.215	.022	-.108	-.055	-.049
X ₁₂													1	.171	-.006	.031	-.017
X ₁₃														1	.06	.139	.056
X ₁₄															1	.144	.058
X ₁₅																1	.499
X ₁₆																	1

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในชนบทไทย ประกอบด้วย **ปัจจัยด้านประชากร** ได้แก่ ช่วงอายุ ($\beta = -.153, p\text{-value} < .05$) สถานภาพสมรส ($\beta = .152, p\text{-value} < .05$) และระดับการศึกษาสูงสุด ($\beta = .122, p\text{-value} < .05$) **ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ** ได้แก่ ความเพียงพอของรายได้ ($\beta = -.095, p\text{-value} < .05$) **ปัจจัยด้านสังคมและการเมือง** ได้แก่ การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรในชุมชน ($\beta = .104, p\text{-value} < .05$) การได้รับผลกระทบจากนโยบายภาครัฐ (Beta = .236, p-value < .001) และการได้รับผลกระทบจากแนวคิดการพัฒนาสมัยใหม่ ($\beta = .105, p\text{-value} < .05$) **ปัจจัยด้านข้อมูลข่าวสาร** ได้แก่ การใช้สื่อสังคมออนไลน์ ($\beta = .221, p\text{-value} < .001$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจพหุคูณ (R^2) เท่ากับ .315 หมายถึง ตัวแปรดังกล่าวร่วมกันพยากรณ์รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในชนบทไทยได้ ร้อยละ 31.5 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 มีรายละเอียดการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในชนบทไทย

ตัวแปร	Unstandardized		Standardized	t	Sig.
	Coefficients		Coefficients		
	B	Std. Error	β		
ค่าคงที่ (Constant)	3.116	.172		18.065	.000
ปัจจัยด้านประชากร					
เพศ	-.018	.044	-.019	-.409	.683
ช่วงอายุ (ปี)	-.061	.025	-.153*	-2.399	.017
สถานภาพสมรส	.133	.050	.152*	2.679	.008
ขนาดของครอบครัว	-.029	.036	-.036	-.823	.411
ภูมิภาค	-.034	.024	-.067	-1.399	.163
ศาสนา	-.036	.025	-.070	-1.443	.150
ระดับการศึกษาสูงสุด	.040	.016	.122*	2.487	.013
อาชีพหลัก	-.009	.008	-.051	-1.097	.274
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ					
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (บาท)	.015	.021	.037	.709	.479
ความเพียงพอของรายได้	-.055	.027	-.095*	-2.051	.041

ตัวแปร	Unstandardized		Standardized	t	Sig.
	Coefficients		Coefficients		
	B	Std. Error	β		
ความเป็นเจ้าของที่ดินทำกิน หรือทรัพยากรที่ใช้ในการ ประกอบอาชีพ	.068	.036	.089	1.905	.058
ปัจจัยด้านสังคมและ					
การเมือง					
การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือ องค์กรในชุมชน	.108	.049	.104*	2.211	.028
การได้รับผลกระทบจาก นโยบายภาครัฐ	.225	.045	.236**	5.040	.000
การได้รับผลกระทบจาก แนวคิดการพัฒนาศูนย์ใหม่	.103	.046	.105*	2.232	.026
ปัจจัยด้านข้อมูลข่าวสาร					
ช่องทางการเข้าถึงสื่อ	.008	.018	.024	.467	.641
การใช้สื่อสังคมออนไลน์	.056	.015	.221**	3.825	.000
R = .561 R ² = .315 F = 10.785					

* $p < .05$ ** $p < .001$

นอกจากนี้ จากตารางที่ 4 หากพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย พบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อรูปแบบการใช้ชีวิตของคนรุ่นใหม่ในชนบทไทยเรียงลำดับจากไปมากหาน้อย ได้แก่ 1) การได้รับผลกระทบจากนโยบายภาครัฐ 2) การใช้สื่อสังคมออนไลน์ 3) ช่วงอายุ 4) สถานภาพสมรส 5) ระดับการศึกษาสูงสุด 6) การได้รับผลกระทบจากแนวคิดการพัฒนาศูนย์ใหม่ 7) การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรในชุมชน และ 8) ความเพียงพอของรายได้

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรม ด้านความสนใจ และด้านความคิด สรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนรุ่นใหม่ในชนบทไทย มีรูปแบบการดำเนินชีวิตที่ “เน้นความเรียบง่าย พอเพียง ให้ความสำคัญกับครอบครัวเป็นอันดับแรก สนใจการเข้าร่วมกิจกรรมงานประเพณีและวันสำคัญทางศาสนาของชุมชน และมีทัศนคติในเชิงบวกต่อตนเองและสังคม รวมถึงมีความทันสมัย และนิยมใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการติดต่อสื่อสาร”

ทั้งนี้เมื่อทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตดังกล่าว พบว่า **ปัจจัยด้านประชากร** ปรากฏตัวแปรที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในชนบทไทย ได้แก่ ช่วงอายุ สถานภาพสมรส และระดับการศึกษาสูงสุด สอดคล้องกับแนวคิดและผลการศึกษาของนักวิชาการในอดีตที่อธิบายว่า รูปแบบการดำเนินชีวิตของบุคคลนั้นได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยต่าง ๆ รวมทั้งปัจจัยทางด้านลักษณะส่วนบุคคลที่หลากหลาย เช่น อายุ ระดับการศึกษา ช่วงชีวิต เป็นต้น (Plummer, 1974; Blackwell, Miniard and Engel, 2012)

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปรากฏตัวแปรที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในชนบทไทย ได้แก่ ความเพียงพอของรายได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและการศึกษาของนักวิชาการในอดีต ที่พบว่า ปัจจัยด้านฐานะทางเศรษฐกิจ หรือชนชั้นทางสังคมมีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของบุคคล (Smithikrai, 2010; Hawkins and Mothersbaugh, 2013; Solomon, 2015) นอกจากนี้ เช่นเดียวกับการศึกษาของ Sumungkalo (2017) เรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีต่อวิถีชีวิตชนเผ่าละว้าหมู่ที่ 11 ตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจมีผลต่อวิถีชีวิตชนเผ่าละว้าเนื่องจากการเข้ามาของระบบเงินตราและนายทุนทำให้ครอบครัวมีรายจ่ายสูงเพราะต้องส่งลูกหลานเล่าเรียนและเกิดการต่อสู้ดิ้นรนมากยิ่งขึ้น เพราะครอบครัวต้องมีรายได้ประจำและปรับตัวกับสภาพทางเศรษฐกิจที่มีความแปรปรวนขึ้นลงตลอดเวลา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Saksoong (2014) เรื่อง ผู้หญิงในสังคมชนบท: การศึกษาเชิงประวัติศาสตร์บริเวณคาบสมุทรสทิงพระ จังหวัดสงขลา พ.ศ. 2504 - 2550 ที่พบว่า การขยายตัวของเศรษฐกิจแบบทุนนิยม และการเข้ามาของวัฒนธรรมเชิงวัตถุทำให้บทบาทฐานะและวิถีชีวิตของผู้หญิงได้รับผลกระทบในหลายด้าน

ปัจจัยด้านสังคมและการเมือง ปรากฏตัวแปรที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในชนบทไทย ได้แก่ การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรในชุมชน การได้รับผลกระทบจากนโยบายรัฐ และการได้รับผลกระทบจากแนวคิดการพัฒนามัยใหม่ ผลการวิจัยสอดคล้องกับการศึกษา ของ Ratanavilaisakul and Maliphan (2008) เรื่อง การดำรงอยู่และการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชาวไร่บ้านปากำ อำเภอปอเกื้อ จังหวัดน่าน ที่พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายของภาครัฐด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตในกลุ่มชาติพันธุ์ส่งผลให้วิถีชีวิตของชาวไร่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต เช่นเดียวกับการศึกษาของ Kantha (2008) เรื่อง การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชาวไทยเผ่ากะเหรี่ยงบ้านตุงลอย ตำบลอมก๋อย อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ที่พบว่า ปัจจัยด้านการพัฒนาของรัฐ รวมทั้งการพัฒนาจากบุคคลหรือองค์กรอิสระส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยง ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับการศึกษาของ Sumungkalo (2017) ที่พบว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มาจากพัฒนาของภาครัฐมีผลต่อวิถีชีวิตของชนเผ่าละว้า นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษา ของ Masae and Phaophoo (n.d.) เรื่องนโยบายสาธารณะกับการพัฒนาชุมชนและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ที่ชี้ให้เห็นถึงบทบาทของนโยบายการพัฒนาประเทศทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่ามีผลต่อการพัฒนาชุมชนและวิถีชาวชนบทไทย เช่นเดียวกับการศึกษาของ Saksoong (2014) เรื่อง ผู้หญิงในสังคมชนบท: การศึกษาเชิงประวัติศาสตร์บริเวณคาบสมุทรสทิงพระ จังหวัดสงขลา พ.ศ. 2504 - 2550 ที่พบว่า ผลพวงจากการใช้แผนพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของภาครัฐทำให้บทบาทของผู้หญิงได้รับผลกระทบอย่างต่อเนื่อง และก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวเพื่อปรับเปลี่ยนบทบาทในหลายด้าน ได้แก่ บทบาทในครอบครัว กิจกรรมทางสังคม รวมทั้งบทบาททางเศรษฐกิจ กล่าวคือ จากเดิมที่ผู้หญิงมีบทบาทหลักในครัวเรือนก็ได้เริ่มมีบทบาททางสังคมภายนอกมากขึ้น

ปัจจัยด้านข้อมูลข่าวสาร ปรากฏตัวแปรที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในชนบทไทย ได้แก่ การใช้สื่อสังคมออนไลน์ ผลการวิจัยสอดคล้องกับการศึกษาของ Chalermmeeprasert (2007) ที่ทำการศึกษานิเวศวิทยาของสื่อวิทยุโทรทัศน์ที่ทำให้ประชาชนตำบลท่าขอนยางเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตไปจากเดิม: อาทิ เกษนทริวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ที่พบว่า ชุมชนได้นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้มากขึ้น เช่น การเผยแพร่ข่าวสารทางสื่อวิทยุ โทรศัพท์ มือถือและคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นและวัยทำงาน ซึ่งการเข้าถึงสื่อดังกล่าวส่งผลให้ประชาชนตำบลท่าขอนยางเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตด้านวัฒนธรรมในการแต่งกาย ซึ่งพบว่าปัจจุบันชาวภูมามีการแต่งกายตามแฟชั่นทั่วไป คือ สวมเสื้อและกางเกงที่ทันสมัย แทนการนุ่งผ้าซิ่นหรือผ้าถุงเหมือนในอดีต โดยลอกเลียนแบบมาจากดารานักร้องที่มีชื่อเสียงผ่านสื่อต่าง ๆ รวมทั้งยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Sumungkalo (2017) ที่พบว่า ความเจริญทางด้านเทคโนโลยีจากภายนอกมีผลทำให้วิถีชีวิตของชนเผ่าละว้าเปลี่ยนแปลงจากความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายไปสู่ความเป็นอยู่ที่มีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการนำไปประยุกต์ใช้

หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ตลอดจนหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปประกอบการกำหนดและขับเคลื่อนนโยบายที่สอดคล้องกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในพื้นที่ รวมทั้งพัฒนาปัจจัยต่าง ๆ ที่จะส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของกลุ่มคนดังกล่าว ซึ่งจะสะท้อนถึงหน้าต่างแห่งโอกาส (Windows of Opportunity) ที่สังคมชนบทจะได้รับประโยชน์จากคนรุ่นใหม่ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมต่าง ๆ เนื่องจากชนบทมีทุนทางทรัพยากรและภูมิปัญญา ขณะที่คนรุ่นใหม่มีพลังความคิดสร้างสรรค์และความรู้ที่น่าจะก่อให้เกิดคุณค่าบางประการแก่ท้องถิ่น และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศได้ เช่น

1. ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและยกระดับคุณภาพชีวิตทั้งในด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพให้กับคนรุ่นใหม่ในชนบทไทย โดยสนับสนุนการจัดการศึกษาและให้โอกาสทางการศึกษาแก่เยาวชนอย่างเต็มที่ พร้อมทั้งจัดสรรอาชีพที่เหมาะสมและสร้างสภาพแวดล้อมที่ทันสมัยภายใต้อัตลักษณ์ความเป็นท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อรองรับและดึงดูดให้คนรุ่นใหม่ที่มีศักยภาพได้ทำงานในท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมคุณภาพประชากรคนรุ่นใหม่ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ และมีองค์ความรู้เพียงพอในการสร้างรายได้ให้แก่ตนเอง สามารถดูแลครอบครัว และเป็นพลังหนุนเสริมความเจริญให้กับเศรษฐกิจของชุมชน

2. ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนและส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่ในชนบทไทยได้มีบทบาทในการเข้าร่วมเป็นผู้นำหรือสมาชิก และได้ร่วมคิดร่วมทำกิจกรรมกับกลุ่มหรือองค์กรในชุมชน อาทิ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มอาชีพ ชมรมต่าง ๆ รวมถึงกลุ่มอาสาสมัครทั้งที่เป็นทางการและ

ไม่เป็นทางการในท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมและเป็นการดึงศักยภาพ พลังความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนความรู้ความสามารถของคนรุ่นใหม่ในการช่วยพัฒนาหมู่บ้านหรือองค์กรในชุมชน ให้เจริญก้าวหน้าซึ่งกลุ่มหรือองค์กรในชุมชนเหล่านี้ถือเป็นทุนที่สำคัญในการขับเคลื่อนชุมชนอย่างยั่งยืน

3. ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมแนวคิดการพัฒนาสมัยใหม่ผ่านนโยบายของภาครัฐ อาทิ แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน แนวคิดการจัดการสมัยใหม่ โดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ในการนำไปประยุกต์ใช้ของคนรุ่นใหม่บนพื้นฐานอัตลักษณ์ของท้องถิ่น ทั้งในด้านการใช้ชีวิตประจำวันและการทำงาน ทั้งนี้เพื่อเป็นการกระตุ้นส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่ในชนบทไทยได้ตื่นตัวต่อการพัฒนาของกระแสโลกและสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่มีความสลับซับซ้อนได้

4. ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนการใช้สื่อสร้างสรรค์ผ่านสังคมออนไลน์ อาทิ สื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสารของท้องถิ่น รวมถึงการใช้สื่อโซเชียลมีเดียต่าง ๆ เช่น เฟสบุ๊ก ไลน์ อินสตาแกรม ฯลฯ ในการเป็นช่องทางสร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างชุมชนกับชุมชนไปจนถึงชุมชนกับสังคมโลก สามารถสร้างองค์ความรู้และเป็นช่องทางสร้างสรรค์ในการสร้างรายได้ให้แก่คนรุ่นใหม่ ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นในมิติต่าง ๆ

5. ควรมีการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในเชิงการบริหารจัดการ เช่น ด้านการตลาด ทั้งนี้เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิตและปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในชนบทไทย ซึ่งจะนำไปสู่การผลิตสินค้าและบริการ รวมทั้งการออกแบบวิธีการส่งเสริมการตลาด และช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าและบริการให้สอดคล้องและเหมาะสมกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่อยู่ในพื้นที่ชนบท ซึ่งสอดคล้องกับ Solomon (2015) ที่อธิบายว่า รูปแบบการดำเนินชีวิตมีความสัมพันธ์กับการใช้จ่ายของแต่ละบุคคล

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนรุ่นใหม่ในเขตชนบทของประเทศไทย ดังนั้น ในอนาคตจึงควรมีการศึกษาเปรียบเทียบถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตชนบทกับเขตเมือง รวมทั้งควรมีการศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนในช่วงวัยต่าง ๆ ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร นอกจากนี้ ควรทำการศึกษาโดยวิธีการเชิงคุณภาพในการค้นหาคำตอบเชิงลึกเพื่อยืนยันและทำความเข้าใจถึงผลการวิจัยเชิงปริมาณจากการศึกษาในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- Ativanichayapong, N. (2014). Livelihood of People in Rural Isan: changes over the past decade. [in Thai]. *Journal of Sociology and Anthropology*. 33(2), 103-127
- Ativanichayapong, N., Raluk, K. and Sea-Jang, K. (2014). *Rural Communities in Thailand from the Perspectives of Graduate Volunteers, Thammasat University*. [in Thai]. Retrieved from <http://www.psd.s.tu.ac.th/paper/a1.pdf>.

- Blackwell, R. D. Miniard, P. W. and Engel, J. F. (2012). *Customer behavior: Marketing research*. 12th ed. Singapore: Cengage Learning.
- Chalermmeerasert, P. (2007). *A Study of the Influence of Radio and Television Media on Thon Khon Yang People's Lifestyle Changed from Traditional: Kantharawichai district. Maha Sarakham province*. [in Thai]. Bangkok: National Research Council of Thailand.
- Cronbach, L. J. (1970). *Essential of Psychological Testing*. 3rd ed. New York: Harper Row.
- Dickey, J. and Sullivan, J. (2007). Generation shift in media habits. *Media Week*. 17(7): 10.
- Evans, M., Jamal, A. and Foxall, G. (2009). *Customer behavior*. 2nd ed. Chichester: John Wiley & Sons.
- Hair, F. J., Black, C., W., Babin, J. B. and Anderson, E. R. (2006). *Multivariate data analysis*. 6th ed. Upper Saddle River, NJ: Pearson Prentice Hall.
- Hawkins, D. I. and Mothersbaugh, D. L. (2013). *Customer behavior: building marketing strategy*. 12th ed. New York: McGraw-Hill Irwin.
- Himmel, B. (2008). Different strokes for different generations. *Rental Product News*. 30(7): 42-46.
- Hoyer, W. D. and MacInnin, D., J. (2010). *Customer behavior*. 5th ed. Manson, Ohio: South-Western Cengage Learning.
- Kantha, W. (2008). *A Study of The Change in Karen's Way of Life at Ban Tungloy, 4th Region, Om-Koi Sub-District, Om-Koi District, Chiang Mai Province*. [in Thai]. Nakompathom: Mahamakut Buddhist University.
- Lynn-Nelson, G. (2007). The next generation of learners. *American Association of Law Libraries Spectrum*. 11: 8.
- Masae, A. and Phaophoo, N. (n.d.). *Public Policy and Community Development and Natural Resources Management in Rural Society*. [in Thai] Retrieved from <http://www.cse.nida.ac.th/main/images/PublicPolicy.pdf>.
- Meier, J. Austin, S. and Corcker, M. (2010). Generation Y in the workforce: managerial challenges. *The Journal of Human Resource and Adult Learning*. 6(1), 68-78.
- Plummer, J. T. (1974). The Concept and Application of Life Style Segmentation. *Journal of marketing*. 38(1): 33-37.
- Podhisita, C. (2012). Rural Thai villages in capitalism. [in Thai]. *The Journal of the Royal Institute of Thailand*. 37(4), 163-185.

- Ratanavilaisakul, R. and Maliphan, S. (2008). Maintenance and Converting of Life of Lua People Pakhum Village, Boklua District, Nan Province. [in Thai]. *Veridian E – Journal, Silpakorn University*. 1(1), 48-55.
- Rovinelli, R. and Hambleton, R. K. (1976). *On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity*. Paper presented at the meeting of AERA, San Francisco.
- Saksoong, A. (2014). Women in Rural Society: A Historical study on Sathing Phra Peninsula in Songkhla Province, 1961-2007 A.D. [in Thai]. *Journal of Humanities and Social Sciences, Thaksin University*. 9(1), 1-19.
- Sattayanurak, A. (2013). *Changes in Thai Rural Society: Democracy on the move*. [in Thai]. Bangkok: The Thai Research Fund.
- Schiffman, L. G. and Wisenblit, J. (2015). *Customer behavior: Motivation research (Marketing)*. New York: Pearson.
- Sigman, A. (2009). Well Connected?. *The Biological Implications of Social Networking Biologist*, 56(1), 15.
- Smithikrai, S. (2010). *Customer Behavior*. [in Thai]. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Solomon, M. R. (2015). *Customer behavior: Market survey*. 11th ed. Boston: Pearson.
- Sumungkalo, P. (2017). Social Change Affecting The Way of Life of Lawa Ethnic Group, Moo 11, Papae Sub-District, Maesariang District, Maehongson Province. [in Thai]. *Journal of Buddhist Studies*. 8(2), 57-68.
- Terjesen, S. Vinnicombe, S. and Freeman, C. (2006). Attractive generation Y graduates: organizational attributes, likelihood to apply and sex differences. *Career Development International*. 12(6), 504-522.
- Van Meter, R. A., Grisaffe, D. B. G., Chonko, L. B. and Roberts, J. A. (2012). Generation Y's ethical ideology and its potential workplace implications. *Journal of Business Ethics*. 117(1), 93-109.
- Yamane, Taro. (1967). *Statistics, An Introductory Analysis*. 2nd Ed. New York: Harper and Row.